

SAMRÅDSUNDERLAG AVGRÄNSNINGSSAMRÅD BERGTÄKT Hästeryd

2022-11-07

Administrativa uppgifter

Saken: Ansökan om fortsatt och utökat tillstånd för bergtäkt samt återvinning inom fastigheterna Österbodarna 1:9, Lycke 1:9 och Hästeryd 1:3 i Alingsås kommun enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken. Tillstånd för bergtäkt sökes i förstahand för 30 år, i andra hand 20 år.

Tillståndet ska omfatta loss hållning med ett sammanlagt totalt uttag om högst 10 miljoner ton bergmaterial och morän under tillståndstiden varav maximalt 500 000 ton bergmaterial och morän årligen.

Swerock AB yrkar också på verkställighetsförordnande för hela det nu sökta brytningsområdet, så att fortsatt brytning kan ske på ett optimalt sätt. Bergtäkten omfattas även av Sevesolagstiftningen.

Swerock AB väljer att söka på denna maximala årliga produktion för att ta höjd för att det vissa år kan finnas större behov av material till följd av större projekt, normalproduktion under den första 10-årsperioden bedöms dock vara ca 60%.

Under tillståndsperioden får maximalt 250 000 ton externa material tas emot årligen för återvinningsverksamheten som omfattar förberedelse för återanvändning, lagring, sortering och bearbetning av icke-farligt avfall. Maximalt 100 000 ton icke-farligt avfall får lagras vid ett och samma tillfälle, varav högst 70 000 ton för bygg- och anläggningsändamål samt 30 000 ton i annat fall. Att vidareutveckla återvinningsverksamheten är i linje med samhällets miljömål, hushållningsprincipen samt behov av att tillvarata överskottsmassor. Återvinning av material har ökat stort och kommer att fortsätta att öka under tillståndsperioden.

Då brytning behöver ske för att bereda ytor för återvinningsverksamheten kommer en mindre del av ansökt mottagningsvolym nyttjas de första åren. I takt med att ytor iordningsställs kommer hanterad volym att öka.

Återvinningsverksamheten omfattar förberedelse för återanvändning, lagring, sortering och bearbetning av externa material. Hanteringen avser icke-farligt avfall och omfattar avfall från skogsbruk, bygg- och rivningsavfall samt kommunalt avfall, i enlighet med nedanstående avfallskoder enligt Bilaga 3 i Avfallsförordningen (2020:614). Andra typer av likvärdiga avfall än de som anges nedan kan komma att tas emot på anläggningen, efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Tabell 1. Avfallskoder och avfallstyp.

Avfallskod	Avfallstyp
02 01 07	Skogsbruksavfall (trä, grot, stubbar, ris)
17 01 01	Betong
17 01 02	Tegel
17 01 03	Klinker och keramik
17 01 07	Andra blandningar av betong, tegel, klinker och keramik än de som anges i 17 01 06
17 03 02	Andra bitumenblandningar än de som anges i 17 03 01 (Asfalt)
17 05 04	Annan jord och sten än den som anges i 17 05 03
17 05 08	Annan spårballast än den som anges i 17 05 07
20 02 01	Biologiskt nedbrytbart avfall
20 02 02	Jord och sten
20 02 03	Annat icke biologiskt nedbrytbart avfall (Från trädgårds- och parkavfall)
20 03 03	Avfall från gaturenhållning (Sopsand, isgrus)
20 03 99	Annat avfall än det som anges i 20 03 01-20 03 07. (Snö)

Klassning:

Den sökta verksamheten klassificeras enligt nedanstående bestämmelser i

miljöprövningsförordningen (2013:251).

4 kap. 3 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 10.20 gäller för täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, om verksamheten inte

1. är tillståndspliktig enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
2. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §, eller
3. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att takten är avslutad. Förordning (2016:999).

4 kap. 6 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 10.50 gäller för anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter

1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller
2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månaders period.

29 kap. 47 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.29 gäller för att yrkesmässigt förbereda avfall för återanvändning. Förordning (2018:1460).

29 kap. 48 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.30 gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är

1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller
2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall. Förordning (2016:1188).

29 kap. 43 § Anmälningsskyldighet C och verksamhetskod 90.80 gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är

1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller
 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.
- Förordning (2016:1188).

29 kap. 41 § Anmälningsskyldighet C och verksamhetskod 90.110 gäller för att

1. yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller
2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål. Förordning (2016:1188).

Swerock AB har rådighet över marken, inklusive vattenverksamheten, genom ett nyttjanderättsavtal med markägarna.

Sökande av Swerock AB
täktstillstånd Box 1281
(administrativ): 262 24 Ängelholm

Swerocks organisationsnummer: 556081-3031

Exploaterare och Swerock AB
tillika sökande: Kontaktperson: Niklas Osvaldsson
Sagsjövägen 1
428 36 Kålleröd
Telefon: 031 86 76 60, mobil: 0708 48 76 81

Utformning av Monica Soldinger Almefelt
täktansökan och Swerock AB
MKB: Peab
(kontakt och 401 80 Göteborg
korrespondens): Telefon: 031 – 99 81 06

Utformning av Ayman Fares
täktansökan och Swerock AB
MKB: Sagsjövägen 1
428 36 Kålleröd
Mobil: 0725 - 33 79 56

Befintliga D.Nr. 551-81676-2009
tillstånd/
anmälningar Den totala uttaget av berg får högst uppgå till 5 000 000 ton.
Den årliga produktionen får inte överstiga 500 000 ton bergsmaterial.
Tillståndet gäller till 2031-12-31.

D.Nr. 2017-2307
Föreläggande om försiktighetsåtgärder vid mottagande och krossning av

entreprenadberg.

Mängden utbrutet berg + inkört entreprenadberg får inte överstiga 500 000 ton per år.

En Sevesoanmälan gjordes 2016, Referensnummer 458-20080-2016. Länsstyrelsen har noterat att bolaget har uppdaterat sitt handlingsprogram mars månad 2021, nästa uppdatering ska därför göras senast i mars 2026.

Lokalisering

Figur 1 visar var Hästeryd bergtäkt ligger. Avståndet från Hästeryd bergtäkt till Alingsås är ca 7,6 km respektive 16,8 km till Lerum (E20).

Figur 1. Täckens placering.

Figur 2 visar det aktuella området så som det ser ut i dagsläget. Bergtäkten är en befintlig täkt, det första tillståndet gavs 2011. Täktområdet som består av skogsområde väst om E20. Botten på det befintliga brytningsområdet får enligt nuvarande täkttillstånd ligga +75 meter över havet som lägst. Det finns idag ett mot vid täkten från E20.

Figur 2. 3D-bild hämtat från Swescan.

Kommunala planer

I Alingsås kommuns nu gällande översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige den 31 oktober 2018, har vi inte kunnat konstatera några planer som skulle försvåra eller utgöra ett hinder för verksamheten. I närheten av takten finns inga detaljplanelagda områden, varken gällande eller pågående.

Behov och bergmaterial

Takten ligger nära både Alingsås, Floda och Lerum och levererar material till denna region. Materialet kan också levereras till Vårgårda, även om det inte sker i så stor utsträckning i dagsläget (m.h.t transportavstånd).

De senaste tre åren har verksamheten sålt i genomsnitt ca 262 000 ton bergmaterial per år. Bolaget ansöker om 500 000 ton per år för att det under vissa år då många och/eller stora projekt är igång kan efterfrågas betydligt mer material.

Tabell 2. Visar på prognostiserad befolkningsutveckling i närliggande kommuner.

Kommun	2020	Prognos 2030	Källa
Alingsås	41 100	45 800	11% VG
Lerum	42 100	47 600	13% VG
Partille	38 400	45 030	17% Partille
Vårgårda	11 700	12 500	7% VG
Summa	133 300	150 930	13,2%

Förutsatt att befolkningsutvecklingen är 13,2 % kommer befolkningstillväxten vara följande.

Tabell 3. Förutsatt att befolkningsutvecklingen är 13,2 %.

Prognos 2030	150 930	13,2%
Prognos 2040	170 892	
Prognos 2050	193 494	
Prognos 2060	219 085	

Normalförbrukning av ballastprodukter i Sverige är ca 10 ton/invånare per år. Därmed blir förbrukningen följande enligt den prognostiserade befolkningsutvecklingen.

Tabell 4. Förbrukning av ballast förutsatt befolkningsutveckling enligt ovan.

2020	1 333 000 ton/år
Prognos 2030	1 509 300 ton/år
Prognos 2040	1 708 917 ton/år
Prognos 2050	1 934 935 ton/år
Prognos 2060	2 190 846 ton/år

Avsättningsområde för bergmaterialet är i normalfallet ca 2 mil men bedöms utökas till följd av att verksamheten framgent kan hantera återvunna material. Verksamheten har som mål att nyttja returtransporter i så stor utsträckning som vilket medför att även avsättningsområdet för bergmaterial kommer utvidgas. Det finns idag ett stort behov att kunna återvinna avfall från bygg- och anläggningsprojekt på ett hållbart sätt inom rimligt avstånd. Swerock ser därför att det finns underlag för etablering av en verksamhet för mottagning och återvinning av producerade avfallsmaterial från bygg- och anläggningsprojekt i regionen, längs stråket E20.

I Alingsås kommuns översiktsplan framgår det att kommunens viljeriktning vid planering är att skydda berg- och grusfyndigheter eftersom detta är en ändlig naturtyp och resurs samt för att kommunens och Göteborgsregionens kvarvarande mängder naturgrus är mycket begränsade. I översiktsplanen, under Avfall, framgår också att kommunen vill att avfallets mängd ska minska och återvinningen ska öka. Detta är också i linje med Swerocks planerade återvinningsverksamhet i Hästeryd.

Bergmaterialet i tåkten säljs till åkerier och entreprenörer, privat bruk, lantbruk, offentlig upphandling och industri. Det är CE-märkt för obundna och hydrauliskt bundna material till väg- och anläggningsbyggande (EN 13242). Verksamheten planerar för CE-märkning för betong (EN 12620).

I dagsläget levereras materialet som anläggningsmaterial. Detta används till:

- Vägbyggnad/vägunderhåll
- Planer/parkerings/uppställningsplatser
- Markarbeten till industribyggnader/privatbostäder/landbruk/sportanläggning
- Nyanläggning och underhåll av VA-installationer
- Kabelarbeten, utbyggnad av fibernät

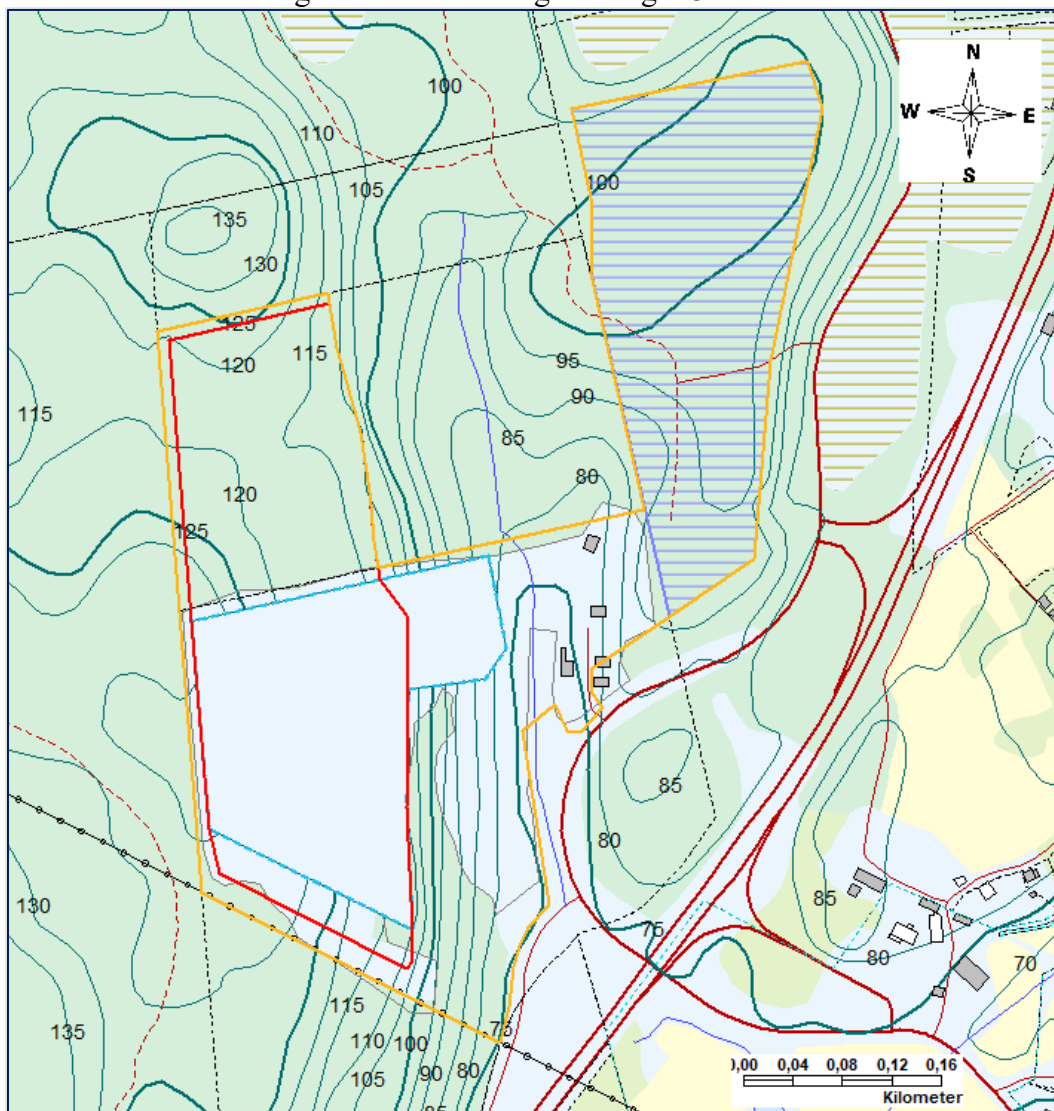
Strålningsmätningar som har gjorts både inom brytningsområdet och på krossprodukter visar att bergmaterialet är mycket lämpligt till bostadsbyggnation med hänsyn till den låga strålningsnivån.

Genom att sametablara återvinningsverksamheten med bergtäkten kan materialflödet optimeras och tillverkning bedrivas på ett rationellt sätt med effektiv logistik och en hög grad återvinning som medför miljömässiga fördelar.

Verksamhetsbeskrivning

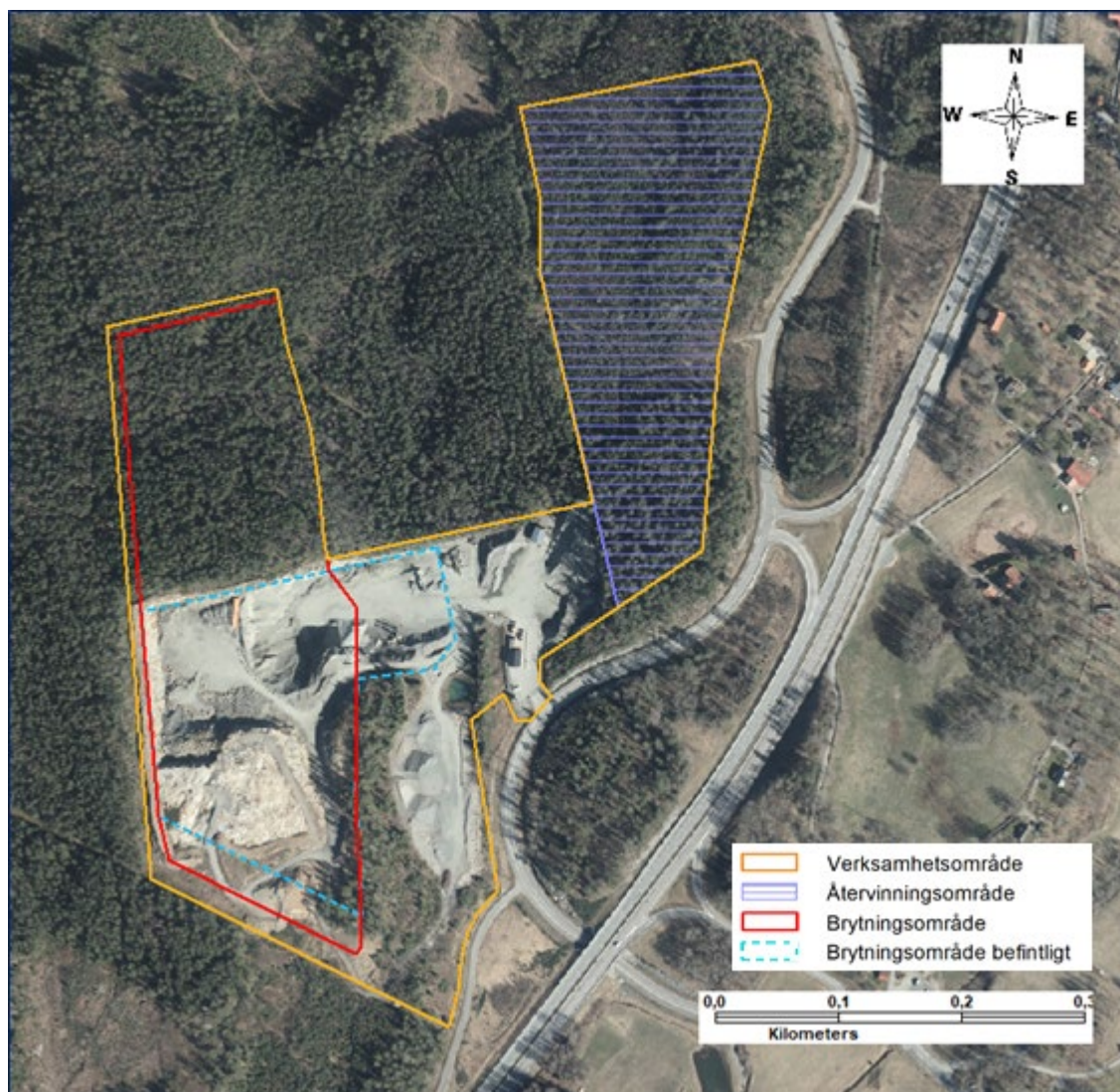
Utformning

Det planerade verksamhetsområdet omfattar 19,3 ha. Brytningsområdet är 7,6 ha och återvinningsområdet 5,6 ha. Brytningen kommer att ske även inom återvinningsområdet för att iordningsställa ytor för framtida återvinningsverksamhet. Resterande yta utgörs av gemensam verksamhetsyta. Brytning avses ske ner till +79. Utformning av planerad verksamhet i förhållande till befintlig verksamhet framgår av figur 3.

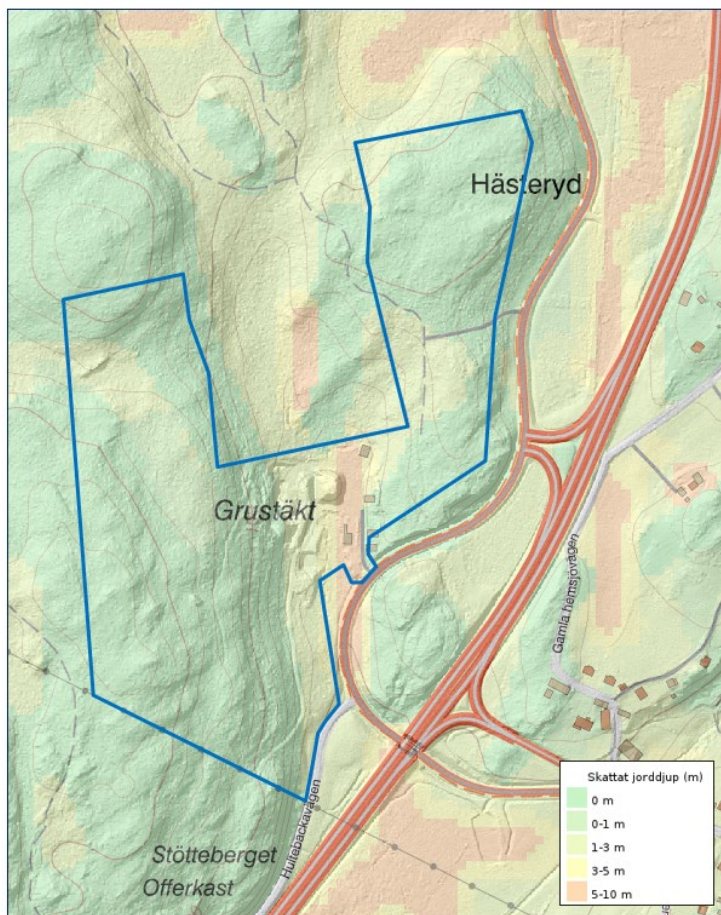
Figur 3. Ytor planerad verksamhet (höjdkurvor i nuläge). Höjdkurvorna har 5 m ekvidistans. De blågröna områdena består av barr- och blandskog, de ljusgröna av lövkog, de streck blågråa av annan öppen mark. Bostadshus är vita och övriga hus:
 Koordinatsystem: Plan: SWEREF 99 TM, Höjd: RH 2000.

- Verksamhetsområde
- Återvinningsområde
- Brytningsområde
- Brytningsområde befintligt

Figur 4. Ortofoto.

Inom det befintliga brytningsområdet är jordlagret redan avbanat. I de nya delarna där brytning ska ske gäller 0-3 meters avbaning. Ett stråk i verksamhetsområdet runt infartsvägen har ett jorddjup som uppgår till 3 – 10 m, se figur 5, här ska dock ingen brytning ske. Lägsta bottennivå kommer att vara +79 meter över havet, det vill säga 4 meter högre än vad som tillåts i befintligt tillstånd.

Figur 5. Karta som visar jorddjup (m), notera att täkten inte är en grustäkt, hämtat från SGU. Blå linje betecknar verksamhetsområde.

Olycksfallsrisker

På avsnitt med olycksfallsrisker ska allmänheten tydligt uppmärksammas på riskerna att beträda området. Idag (under brytningstiden) finns stenblock upplagda, flaggspel och jordvallar kring brytningsområdet.

Externa material & utformning av ytor

Vad gäller återvinningsverksamheten kommer relevant kontroll av materialet som tas emot att ske. Verksamheten kommer huvudsakligen bedrivas inom återvinningsområdet, entreprenadberg avses dock även hanteras inom brytområdet på motsvarande sätt som det görs idag. Ytorna ska vara anpassade för hantering av det material som avses lagras och i övrigt hanteras på platsen. Om behovet uppstår av att återvinna massor för anläggningsändamål inom verksamhetsområdet, avses en separat anmälan göras i varje enskilt fall.

Vattenhantering

Dagvatten från återvinningsytorna ska samlas upp och avledas till en ändamålsenligt utformad och dimensionerad sedimentationsdamm med oljeavskiljande anordning. Vattenprovtagning

kommer ske vid utsläppspunkt för att säkerställa kvaliteten på det utgående vattnet från anläggningen. Om behovet skulle uppstå kommer reningsanläggningen anpassas och byggas ut för att säkerställa erforderlig rening med hänsyn till det material som hanteras vid var tid. Fastställd placering, utsläppspunkt samt recipient kommer utredas vidare och redovisas i ansökan.

Uppkommet grund- och ytvatten i täktområdet samlas upp i befintlig dagvattenanläggning. Vid utsläppspunkt genomförs vattenprovtagning. Framtida utformning kommer utredas vidare och redovisas i ansökan.

Vattenkvalité och utformning av sedimentationsdammar för alla verksamheter kommer att ingå i WSP:s hydrologiska utredning, se nedan.

Tider

Verksamheten inklusive transporter kommer bedrivas endast helgfria vardagar måndag till och med fredag kl. 06 – 20. In- och uttransporter och mindre bullrande verksamhet som till exempel underhållsarbeten kan komma att bedrivas vid andra tider vid behov. Skutknackning, sprängning och borring kommer dock bedrivas endast helgfria vardagar måndag till och med fredag kl. 07 - 18.

Efterbehandling

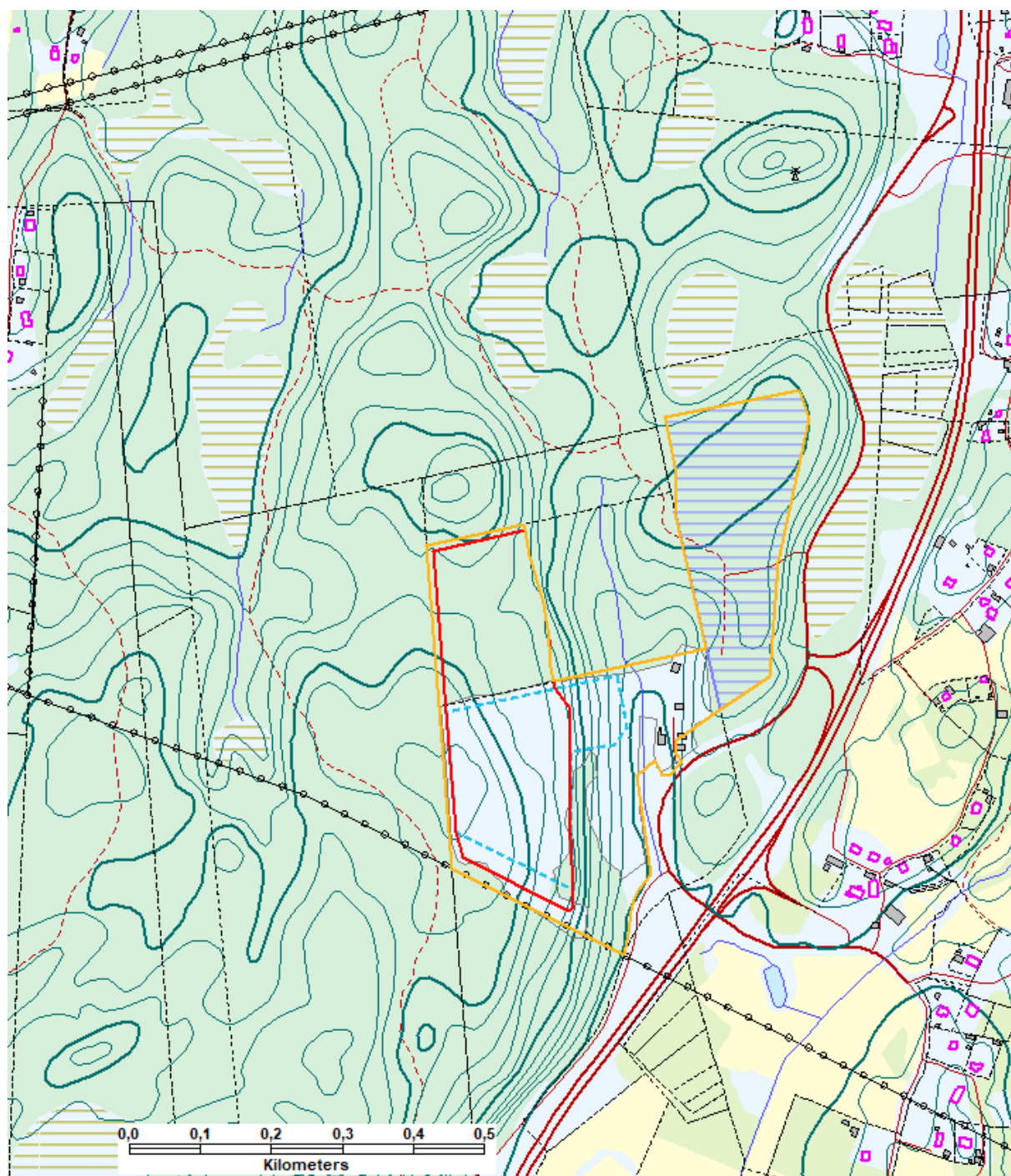
Senast tre år innan täktverksamheten beräknas upphöra ska bolaget inkomma med en slutlig efterbehandlingsplan.

Den slutgiltiga efterbehandlingen av täkten ligger långt fram i tiden, de behov som finns då kommer att styra markanvändningen. Nivåskillnaderna jämnas ut så långt det är möjligt med överskottsmaterial och avbaningsmassor. Då täkten ligger nära Alingsås kan marken efter avslutad täktverksamhet även ha intresse för företag, beroende på hur området utvecklas.

Sammanfattning miljökonsekvenser

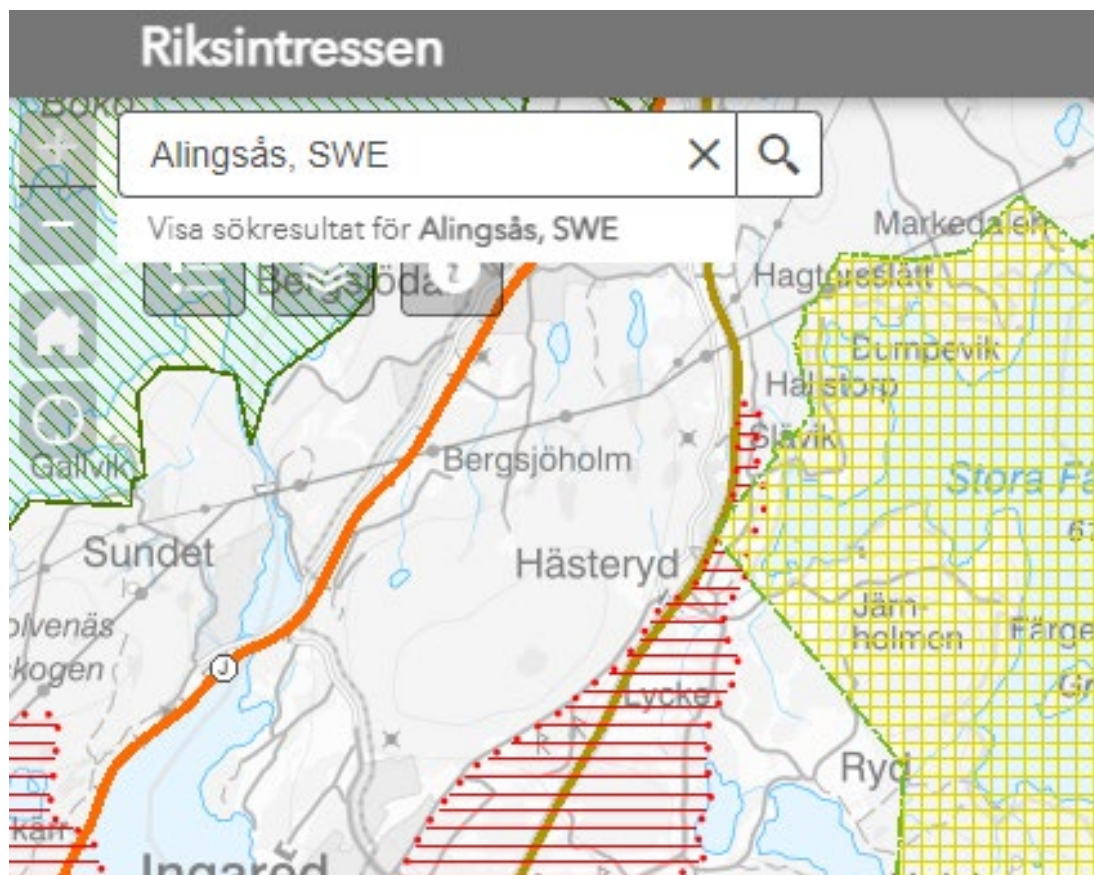
Närboende

Det närmaste bostadshuset ligger 235 m öster om verksamhetsområdet, på Hästeryd 1:41. Detta ligger på andra sidan motorvägen. Avstånden till de bostadshus som ligger på samma sida om motorvägen som tåkten är stora, från 490 m och uppåt.

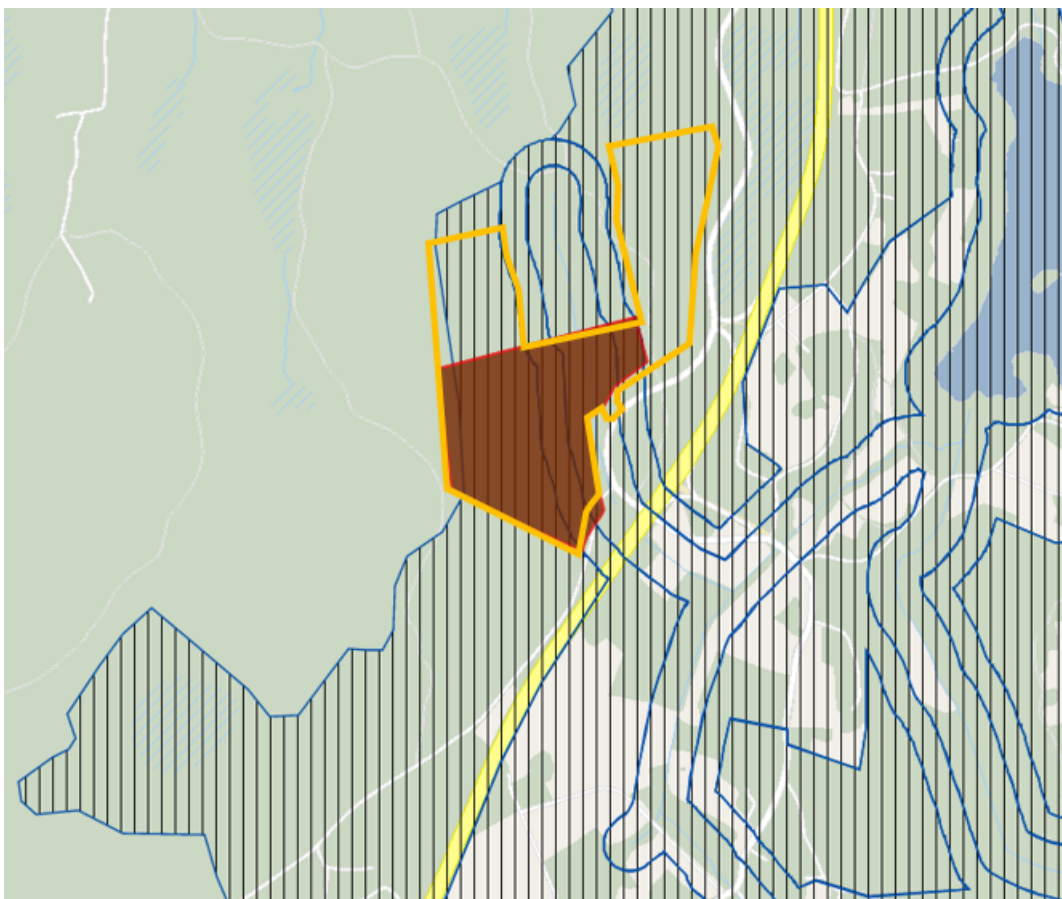

Figur 6. Hus kring tåkten, hus som är klassade som bostadshus är markerade med cerise.

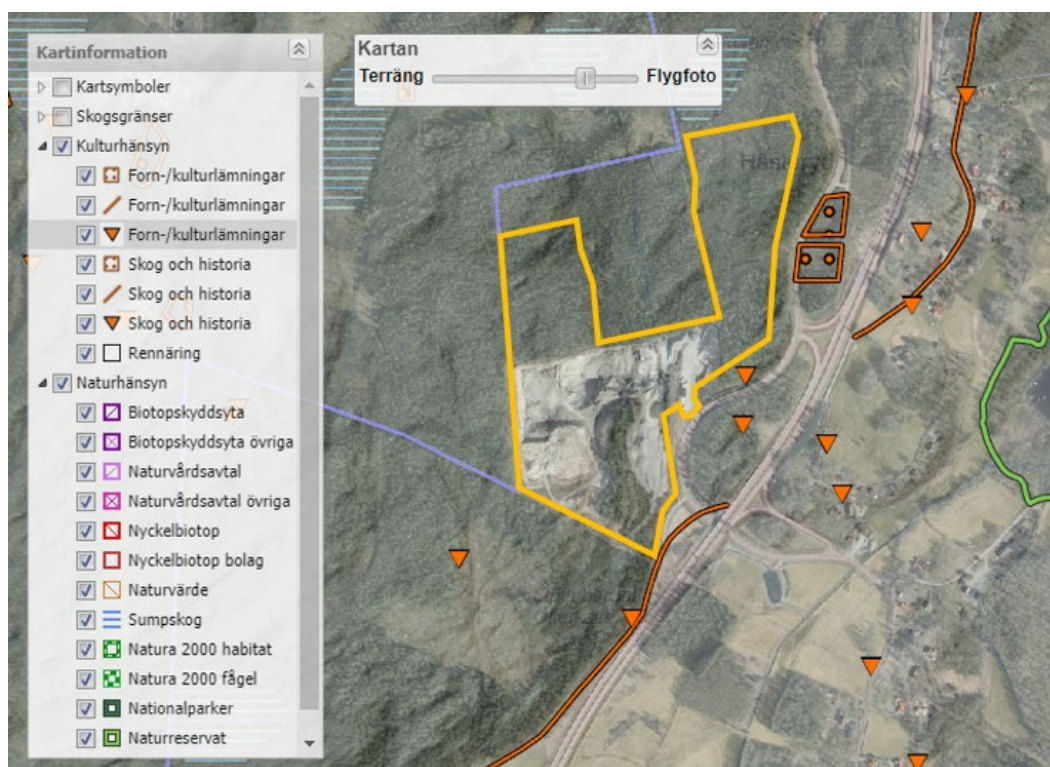
Verksamhetsområdet ligger inte i något utpekad riksintresse eller är naturskyddat, se figur 7. Verksamheten ligger dock inom vattenskyddsområdet för sjön Färgen, se figur 8. De nya delarna av verksamhetsområdet kommer enbart att ligga inom den tertiära zonen.

Figur 7. Riksintressen i närområdet. E20, järnväg (väst om tåkten), RAÄ Kulturmiljövård 3kap, 6§ (LST): Hemsjö (streckat rött), NV Friluftsliv 3 kap. 6§: Härskögenområdet (rutigt gult). Källa: Boverket, 2022.

Figur 8. Vattenskyddsområde för sjön Färgen, Alingsås kommuns översiktsplan. Orange linje betecknar planerad verksamhetsområde.

Figur 9. Inga nyckelbiotoper eller andra registrerade naturvärden finns inom verksamhetsområdet. Bild hämtat från Skogsstyrelsen. Orange linje betecknar planerad verksamhetsområde.

Biologisk mångfald

En art- och naturvärdesinventering enligt Svensk Standard SS 199000:2014 och SS 199001:2014 har utförts av Onsala biokonsult. Utredningsområdet är strax norr om befintlig täkt och omfattar 30 ha, dvs är större än det sökta verksamhetsområdet.

Samlad bedömning: Större delen av utredningsområdet bestod av intensivt brukad produktionsskog. De naturvärdesobservationer som identifierades förekommer i området som små "öar" i produktionsskogen och bedöms kunna utgöra refugier för en del arter såsom skogsmesar och hackspettar men även andra arter av fågel. Men hela området är till viss del bullerstört med närheten till E20 så eventuellt kan området vara av mindre betydelse för fågellivet. Tidpunkten för naturvärdesinventeringen var inte optimalt för att kunna inventera fågel varför en fördjupad artinventering gjordes den 18 maj.

Vid den fördjupade artinventeringen av fåglar observerades flertal arter främst inom de utpekade naturvärdesobjekten men endast en rödlistad art observerades, entita. Bedömningen är att verksamheten inte påverkar populationens bevarandestatus på regional eller nationell nivå. Sannolikt är de utpekade naturvärdesobjekten för små och avskilda inom ett större område med produktionsskog för att utgöra lämpliga habitat för flertalet arter av fåglar. Buller från trafiken samt närliggande bergtäkt bedöms också påverka större delen av utredningsområdet negativt med avseende för fågellivet.

Onsala biokonsult bedömer också att det inte förekommer några lämpliga småvatten för groddjurs lek i sumpskogarna. I den södra delen av utredningsområdet finns ett område med sumpskog och ett mindre vattendrag, objekt 3, det observerades inga groddjur eller äggsamlingar från dessa. Vidare har Onsala biokonsult inte observerat några fladdermöss inom inventeringsområdet, bedömningen är att miljön inte är ett potentiellt habitat för fladdermöss.

Swerock arbetar aktivt med biologisk mångfald, därför har en biologisk mångfaldsplan tagits fram av Onsala biokonsult. En biologisk mångfaldsplan är ett praktiskt platspecifikt dokument som används av personalen på plats för att bibehålla eller förbättra de biologiska värdena under drift och vid efterbehandling. En biologisk mångfaldsplan ska fokusera på att identifiera, utvärdera, bevara (och om möjligt förbättra) de relevanta aspekterna av biologisk mångfald och bör tjäna till att:

- Undvika eller mildra förlust av biologisk mångfald
- Bidra till avhjälpande av betydande globala, regionala och lokala förluster av biologisk mångfald som orsakas av utökad mänsklig ekonomisk verksamhet över hela världen
- Förverkliga de affärsmöjligheter som uppstår vid förvaltning av biologisk mångfald
- Respektera skadelindringshierarkin
- Adressera eventuella risker för biologisk mångfald

Hydrologi

WSP har gjort en inledande hydrologisk analys för verksamheten, en hydrologisk utredning pågår. Vid fullt utbruten täkt kan årsmedelavrinningen beräknas som grundvatteninläckage plus nettonederbörd över brytområdet (den del av nederbörden som inte avdunstar), vilket sammantaget beräknas uppgå till $5,4 + 2,8 = 8,2$ L/s.

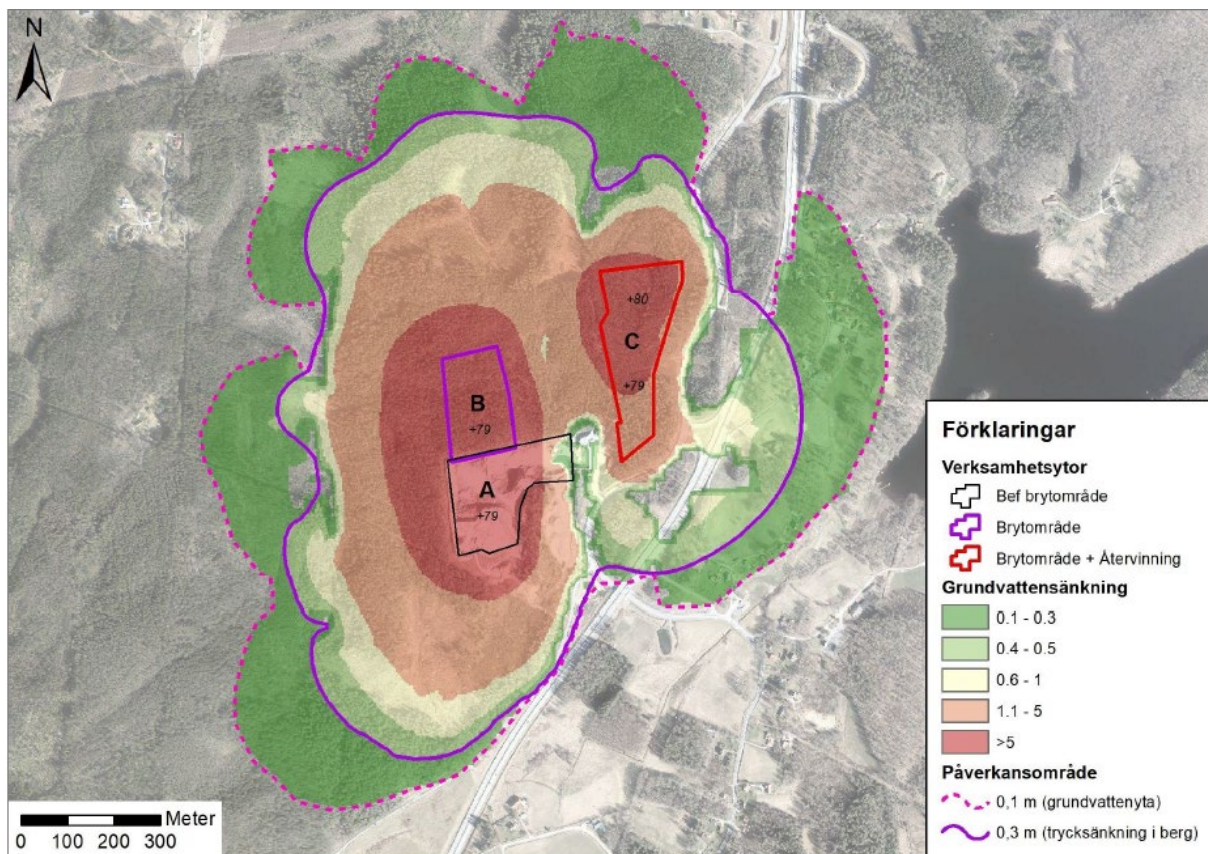
Påverkansområde för grundvatten är lokalt och sträcker sig upp till ca 600 m från sökta brytområden se figur 10. Det finns inom påverkansområdet inga allmänna utpekade grundvattenintressen (grundvattenförekomster, grundvattenmagasin eller vattenskyddsområde för grundvattentäkter).

I den östra delen av påverkansområdet finns enskilda brunnar för vattenförsörjning samt brunnar för energiutvinning. För utpekande av intresset *enskilda brunnar* har samtliga fastigheter med bostadshus, som inte har brunn registrerad i SGU:s brunnsarkiv, antagits ha brunn. Under vidare arbete kommer brunnar inventeras och risk för påverkan värderas.

Det finns inom påverkansområdet vissa naturvärden som kan ha ett grundvattenberoende, detta kommer att utredas närmare.

Det finns inom påverkansområdet för vattenverksamheten ett riksintresse för kommunikation (väg E20). Hittillsvarande studier visar att lermäktigheten är liten och därmed bör inte förekomma någon risk för marksättningar vid grundvattensättning längs sträckan. Detta kommer dock utredas närmare i kommande ansökan.

Boende och fastighetsägare till fastigheter inom det hydrologiska påverkansområdet (0,1 m enligt figur 10) kan utgöra vattenrättsliga sakägare.

Figur 10. Beräknad grundvattensänkning i jord och berg för en situation med grundvattensänkning för fullt utbruten täkt. Avgränsat påverkansområde för grundvatten innefattar område där grundvattentrycksänkning i ytligt berg beräknas kunna överstiga 0,3 m samt där grundvattenytans läge beräknas kunna sänkas med mer än 0,1 m (färgade fält).

Kultur och fornminnen

Det finns inget riksintresse för kulturmiljövård inom verksamhetsområdet. Det finns heller inga registrerade fornlämningar inom verksamhetsområdet, se figur 11. Swerock har också beställt en arkeologisk utredning steg 1 och 2.

Figur 11. Strax öster om täktområdet finns det ett gränsmärke vilket är en övrig kulturhistorisk lämning. Förändring i verksamheten medför ingen påverkan på gränsmärket. Bild hämtat från Riksantikvarieämbetets karta Fornsök.

Ljudnivåer

Efterklang utförde kontrollmätningar inne i tåkten och vid en bostad på fastighet Järnholmen 1:10 samt beräkningar av förväntade ekvivalenta ljudnivåer vid omkringliggande bostäder från verksamheten 2020. Resultatet visar att villkor avseende buller uppfylls. Beräkningarna avser medvindsförhållanden, vid andra vindförhållanden blir ljudnivåerna lägre än beräknade värden.

Tabell 5. Beräknade ekvivalent ljudnivå i dBA.

Bullerkällor	Beräknad ekvivalent ljudnivå i dBA för beräkningspunkter								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Efterkross + sikt + hjullastare	10	7	11	37	48	37	24	45	38
Borrigg	40	37	24	40	44	42	39	44	41
Skutknackning	15	21	19	25	28	23	21	28	25
Transporter fram till E20	8	7	29	32	31	26	22	36	30
Förkross + grävmaskin + hjullastare + tippning av sten	20	26	27	39	33	30	25	33	39
Totalt	40	38	32	44	50	43	39	48	45

En ny bullerutredning är pågående för att säkerställa att bullervillkor, enligt Naturvårdsverkets riktlinjer, kommer att innehållas även framöver.

Sprängning

Metron Miljökonsult har sammanställt en rapport över utförda mätningar med avseende på omgivningspåverkan från sprängning under 2021. I rapporten konstateras det att markvibrationer som högst uppmätts till 1,2 mm/s, alltså därmed inte överskridit täktstillståndets angivna riktvärde på 4 mm/s. Mätpunkterna har utförts regelbundet inom följande två platser:

- MP 4: Högen 1:45, enfamiljshus mot nordväst, ca 750 m från sprängplats.
- MP 38.1: Hästeryd 1:2, enfamiljshus mot öster, ca 350 m från sprängplats.

Tabell 6. Markvibration.

Datum	MP 4: Högen 1:45	MP 38.1: Hästeryd 1:2
2021-03-31	0,4	0,7
2021-04-14	0,4	0,7
2021-06-02	0,5	1,2
2021-06-15	0,6	1,2
2021-08-24	0,4	1,1
2021-09-08	<0,3	0,7
2021-09-24	0,4	0,7
2021-10-20	<0,3	0,9
2021-11-16	0,8	0,7
2021-12-20	<0,3	0,9

Anm. Höasta uppmätta vibration markeras med fet stil.

Enligt befintligt tillstånd får luftstöt vågor till följd av sprängning - mätt genom frifältsmätning - vid bostadshus inte överskrida 100 Pa. Detta motsvarar ca 200 Pa reflektionstryck, vilket innebär att detta villkor innehålls med mycket god marginal.

Tabell 5. Luftstöt våg.

Datum	MP 38.1: Hästeryd 1:2
2021-03-31	20
2021-04-14	27
2021-06-02	14
2021-06-15	41
2021-08-24	16
2021-09-08	20
2021-09-24	19
2021-10-20	19
2021-11-16	30
2021-12-20	33

Anm. Höasta uppmätta luftstöt våg markeras med fet stil.

Antalet sprängtillfällen beräknas uppgå till 15 – 20 gånger per år vid fullt uttag. Ett normalår är antalet sprängtillfällen ungefär 10 – 15. All sprängning ska föregås av en signal, tydligt hörbar på ett avstånd av 500 meter från sprängningsplatsen. Information till närboende sker via sms alternativt mejl senast ett dygn innan sprängning.

En ny utredning gällande markvibrationer och luftstöt vågor är pågående för att säkerställa att villkor kommer att innehållas även framöver.

Seveso

Seveso III – direktivet är numera infört i svensk lagstiftning. För bergtäkter är det främst explosiva ämnen, oxiderande ämnen och brandfarliga ämnen som utgör farliga ämnen enligt Sevesoreglerna. Bergtäkter där det samtidigt kan förekomma minst 10 ton sprängämnen utgör Sevesoverksamhet, normalt enligt den lägre kravnivån. Samtidig mängd är helt och hållet styrande för Sevesolagstiftningen. I den aktuella täkten kan det förekomma att den angivna gränsmängden överskrids i samband med sprängtillfällena. Maximal mängd sprängmedel som kan komma att nyttjas i täkten vid ett tillfälle är 20 ton. Med anledning av ovanstående ingår även Sevesoverksamheten i samrådet, likaså finns en handlingsplan. En Sevesoanmälan gjordes 2016, Referensnummer 458-20080-2016. Swerock har inkommit med en uppdaterad Sevesoanmälan till Länsstyrelsen 2021.

Närmaste större allmänna väg är E20 och brytning kommer som närmast att ske 100 m från denna, täkten ligger precis intill Hästerydsmotet. Verksamhetsområdets marknivå är i storleksordningen 5 m över motets i söder och längre norrut finns ännu större höjder mellan motet och verksamhetsområdet. Risken är därmed i stort sett obefintlig att någon bil skulle råka köra in i verksamhetsområdet vid en olycka. I täkten förvaras inget sprängämne annat än precis i samband med sprängningarna, några timmar precis innan sprängning samma dag. Innan beståndsdelarna blandas i borrhålen är det inte explosivt. Beståndsdelarna till sprängämnet är alltså inte explosiva då de transporteras på vägen. Närområdet i övrigt består i huvudsak av skogsmark där ingen verksamhet som bedöms kunna bidra till en ökad olycksrisk i bergtäkten bedrivs.

Trafik

Transporter bergtäkt

Transporter från bergtäkten sker med olika typer av lastbilsekipage, beroende på materialslag och mängd som transporten avser. Ca 70 % av utkörd volym går med lastbilar med släp (tar cirka 36 ton) och 30 % med lastbilar utan släp (tar cirka 16 ton). I genomsnitt vid ett sökt maximalt uttag av bergmaterial (500 000 ton/år) blir därmed antalet fordon cirka 80 stycken per arbetsdag, plus returtransporter. Motsvarande antal per årsmedeldygn är 52, plus returtransporterna, för att det ska gå att jämföra med Trafikverkets beräkningar, i normalfallet sker dock transporterna enbart vardagar. Ett normalår blir trafikmängderna dock ca 60% av ovanstående.

Transporter återvinning

Gällande återvinning sker majoriteten av transporterna med bil och släp. I storleksordningen 90 % av volymen går med lastbilar med släp (tar cirka 36 ton) och 10 % med lastbilar utan släp (tar cirka 16 ton). Målsättningen är att en så stor andel som möjligt av materialet som ska återvinnas i täkten ska transporteras in i täkten med samma lastbilar som kör ut material från täkten. Ungefär 50% beräknas kunna ske med tur- och returlass med målsättning att öka andelen (både in- och uttransporterna ska alltså ta med sig returlass).

Under tillståndsperioden får maximalt 250 000 ton externa material tas emot årligen för återvinningsverksamheten. Detta ger att det totala antalet transporter knutna till återvinningen vid maximal produktion i genomsnitt per arbetsdag blir 16 stycken, plus returtransporter. Detta motsvarar 11 stycken per årsmedeldygn avrundat till hela bilar.

De första åren kommer mottagningen vara mindre, normalproduktionen uppskattas bli ungefär 60 % av ovanstående.

Transporter totalt

Vid sökt maximalt uttag av bergmaterial och maximal återvinning blir antalet transporter i genomsnitt per arbetsdag 96 stycken, plus returtransporter. Motsvarande siffra per årsmedeldygn blir 63 stycken, plus returtransporter. Swerock AB har valt att söka på en högre maximal produktion för att ta höjd för att det vissa år kan behövas mer material till större projekt, normalproduktionen är dock idag cirka 60%.

Personuppgifter som hanteras av Swerock AB behandlas i enlighet med Dataskyddsförordningen (GDPR). På <https://swerock.se/om-oss/hantering-av-personuppgifter/> kan du läsa mer om hanteringen av dina uppgifter samt dina rättigheter.

Monica Soldinger Almefelt
Tekn. dr.
Chef Råvaruförsörjning
Swerock AB
Org.nr: 556081-3031

Postadress:
Peab, 401 80 Göteborg
Besöksadress:
Nellickevägen 22

Telefon:
031 – 99 81 06

E-post:
monica.almefelt@swerock.se
Hemsida:
www.swerock.se